

ved overdragelse af den enkelte fordring, og den foreslåede ordning med virksomhedspant, hvor sikringsakten er tinglysning af panteretten i den samlede fordringsmasse som tingsindbegreb.

Der foreslås dermed en ordning, hvor rækkefølgen mellem flere panterettigheder i samme aktiv afgøres efter tidspunktet for sikringsaktens foretagelse, uanset hvilken pantsætningsform der anvendes. Panthaveren får efter den foreslåede ordning med virksomhedspant ved tinglysning sikkerhed i alle udestående og fremtidige fordringer forud for en anden panthaver, der har givet underretning til fordringens skyldner om pantsætning af den enkelte fordring, jf. gældsbrevslovens § 31, men hvor meddelelsen er kommet frem på et senere tidspunkt end tinglysningen af virksomhedspantet. Tilsvarende vil en panthaver, hvis meddelelse til fordringens skyldner er kommet frem forud for en anden panthavers tinglysning af et virksomhedspant, der omfatter den samme fordring, have prioritetsstilling forud for underpantet.

En virksomhed kan vælge mellem disse to pantsætningsformer, eller anvende begge, men med respekt af forudgående rettigheder. Pantsætteren vil således også opretholde en vis rådighed over fordringer omfattet af et virksomhedspant, idet det vil være muligt for virksomheden at foretage sekundær pantsætning enten ved tinglysning af endnu et virksomhedspant eller ved at pantsætte enkeltstående fordringer efter gældsbrevslovens system.

Den aftaleerhverver, der skal fortrænge en usikret ret, skal selv have iagttaget sin sikringsakt, dvs. tinglysning af panteretten eller underretning til skyldneren, og være i god tro om den bestående rettighed på tidspunktet for sikringsaktens foretagelse, jf. for tinglysning det særlige god tros begreb i tinglysningens § 5.

Ved fakturabelåningsarrangementer efter de gældende regler i gældsbrevsloven antages der at gælde visse afregnings- og kontrolkrav for, at panteretten skal respekteres af konkurrerende rettigheder. Der gælder ikke tilsvarende krav for, at en tinglyst virksomhedspant skal respekteres af konkurrerende rettighedshavere.

6. Det fremgår af gældsbrevslovens § 29, at selvom et simpelt gældsbreve er overdraget til eje eller pant, kan skyldneren, når andet ikke følger af gældsbrevs særlige beskaffenhed, med frigørende virkning betale til overdrageren, medmindre han vidste, at denne ikke længere havde ret til at modtage betalingen, eller han ikke har udvist den agtpågivenhed, som forholdene krævede. Reglen antages i retspraksis at finde analog

anvendelse også på andre simple fordringer end simple gældsbreve.

Underpantsætning efter den foreslåede ordning i § 47 c er ikke til hinder for, at pantsætteren oppebærer de løbende indbetalinger på de pantsatte fordringer. Pantsætteren vil derfor fortsat have ret til at modtage betalingen på de pantsatte fordringer, og skyldneren vil dermed frigøres ved betaling til pantsætteren, uanset at fordringen er omfattet af et virksomhedspant. Det er muligt, at panthaveren i en misligholdelsessituation vil kræve betaling til sig ved meddelelse til debitorerne. Medmindre skyldneren får oplysning herom, vil pantsætteren fortsat være legitimeret til at modtage betaling, jf. gældsbrevslovens § 29 (analogt). Der kan således ikke stilles krav om, at skyldneren selv undersøger dette forhold. Fra det tidspunkt, hvor skyldneren ved eller burde vide, at panthaveren har tiltrådt pantet, vil skyldneren ikke kunne betale med frigørende virkning til pantsætteren.

Skyldneren kan således som udgangspunkt forlade sig på, om han eller hun har modtaget oplysninger fra pantsætteren eller panthaveren om, at betaling fra nu af skal ske til panthaveren. Er dette ikke tilfældet, kan skyldneren betale med frigørende virkning til pantsætteren, uanset om panthaveren har tiltrådt pantet i fordringerne og ønsker betaling til sig.

7. De pantsatte fordringer hidrører fra gensidigt byrde kontraktforhold. Medkontrahenten vil derfor i nogle tilfælde kunne gøre sin indsigelse om, at der foreligger misligholdelse eller anticiperet misligholdelse, gældende over for panthaveren, jf. gældsbrevslovens § 27 (analogt). Er de købte varer mangelfulde eller ikke leveret, kan medkontrahenten således nægte at betale købesummen, jf. princippet i retsplejelovens § 511, stk. 3. Det er også muligt, at medkontrahentens vederlag er nødvendigt, for at pantsætteren kan opfylde sin del af kontrakten, f.eks. i et entrepriserforhold. I sådanne tilfælde vil medkontrahenten have en negligeringsret, dvs. medkontrahenten har adgang til at se bort fra pantsætningen af fordringen som følge af, at den overdragende virksomhed f.eks. ikke har leveret sin modydelse, jf. princippet i § 5, stk. 2, i Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed (AB 92), hvorefter transporter, der står i forbindelse med arbejdets udførelse, går forud for andre transporter, i det tilfælde at entreprenøren overdrager uforfaldne krav i henhold til aftalen.

Den foreslåede ordning med virksomhedspant indebærer ingen ændring i disse principper.